

راهبرد ملی گره برای توسعه کتابخانه و ارتقاء مطالعه در بین کودکان و نوجوانان^۱

سوک هیون لی^۲

مترجم:

رحمان ابراهیمی

کارشناس ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی
و کارشناس امور کتابخانه‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
ebrahimirahman@gmail.com

چکیده

گره بعد از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۵ از ژاپن استقلال یافت. با وجود این، به علت جنگ شدید بین شمال و جنوب گره در سال ۱۹۵۰، سرانه تولید ناخالص ملی آن، ۶۰ دلار باقی مانده بود و این امر گره را به یکی از فقیرترین کشورها در جهان تبدیل نمود. امروزه گره جنوبی سیزدهمین قدرت اقتصادی جهان شده و خود را از کشور دریافت‌کننده کمک‌های بین‌المللی، به کشوری یاری‌رسان که به سایر کشورهای فقیر کمک می‌کند، تبدیل کرده است. دلیل این‌که گره با جمعیت ۵۰ میلیونی و منابع طبیعی اندک، به مردمسالاری و صنعتی‌سازی هم‌زمان با توفیقات اقتصادی دست یافته است، در انگیزه قوی مردم آن برای آموزش و پرورش نهفته است.

اهمیت مطالعه در دوران کودکی، در بین والدین گره‌ای بسیار شناخته شده می‌باشد و آنها توجه زیادی به مطالعه فرزندانشان نشان می‌دهند. چنین آگاهی در زمینه مطالعه، مردم را به ساخت کتابخانه‌های جدید تشویق کرده و همین امر به پروژه ساخت کتابخانه‌های معجزه‌آسا^۳ توسط ام‌بی‌سی^۴، منجر شده است که یکی از بزرگ‌ترین و اصلی‌ترین شرکت‌های پخش رسانه‌ای در گره می‌باشد. این پروژه همچنین، نقشی

---

1. Korean National Strategy for Library Development and Reading Promotion for Children and Young Adults
2. Sook Hyeun Lee 3. Miracle Libraries building program 4. MBC

اساسی در ساخت بسیاری از کتابخانه‌های کوچک سراسر کشور ایفا کرده است، که اکثراً با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به انجام رسیده‌اند. این‌گونه نهضت‌ها و فضای به‌وجود آمده، به ایجاد علاقه در دولت‌های ایالتی و محلی گره کمک نموده است. در سال ۲۰۰۳، وزارت فرهنگ، ورزش و گردشگری،^۱ «طرح توسعه جامع نظام کتابخانه‌ای»^۲ را منتشر نمود که مربوط به کتابخانه ملی گره و کتابخانه‌های عمومی بود. علاوه بر آن، وزارت آموزش، علوم و فناوری^۳ «طرح جامع تجدید حیات کتابخانه مدارس»^۴ را ارائه نمود. دولت‌های محلی نیز برای ارائه خدمات پیشرفته به کودکان، نظیر ساخت کتابخانه‌های جدید یا توسعه خدمات موجود برای کودکان در کتابخانه‌های عمومی، تلاش‌هایی را انجام دادند. همه این تلاش‌ها، جهت برآوردن نیازهای اطلاعاتی و کتابخانه‌ای ساکنین محلی طراحی گردیدند.

کنفرانس سال ۲۰۰۶ ایفلا^۵ در سئول، توجه دولت نسبت به نظام کتابخانه‌ای را بیشتر شتاب بخشید و این امر به‌عنوان یک فرصت مهم برای توسعه بیشتر نظام کتابخانه‌ای در گره و بهبود موقعیت آن در نظر گرفته شد. برگزاری موفقیت‌آمیز کنفرانس سال ۲۰۰۶ در سئول، به بازنگری «لایحه کتابخانه ملی»^۶، تصویب «لایحه ارتقاء مطالعه»^۷، و ایجاد «کمیته خط‌مشی کتابداری و اطلاع‌رسانی»^۸ تحت نظارت رئیس‌جمهور کمک نمود.

همه تلاش‌های صورت گرفته توسط بخش‌های خصوصی و دولتی، به توسعه شگفت‌انگیز نظام کتابخانه‌ای، شامل افزایش تعداد کتابخانه‌ها و پیشرفت محیط کتابخانه‌ها و برنامه‌ها کمک نموده‌است.

1. Ministry of Culture, Sports and Tourism
2. Comprehensive Development Plan for the Library System
3. Ministry of Education, Science and Technology
4. Comprehensive Revitalization Plan for School Library
5. WLIC 2006: World Library and Information Congress
6. National Library Act
7. Reading Promotion Act
8. Library and Information Policy Committee

امروز تمایل داریم که خط‌مشی‌های کتابخانه گره و ارتقاء مطالعه و تلاش‌های مختلف جهت ارتقاء مطالعه کتابخانه-محور را عرضه نمایم. همچنین، بینشی را درباره اینکه توسعه کتابخانه چگونه به عادت‌های مطالعه در بین کودکان و نوجوانان تأثیر می‌گذارد، به شما ارائه می‌نمایم.

کتابخانه‌های گره و خط‌مشی ارتقاء مطالعه

۱. تصویب و بازنگری قوانین مرتبط با ارتقاء مطالعه

- بازنگری لایحه کتابخانه

نقش‌هایی که کتابخانه در ارتقاء مطالعه بازی می‌کند، نمی‌تواند اغراق‌آمیز باشد. لایحه کتابخانه گره در سال ۱۹۶۳ آغاز شد و پس از یازده بار بازنگری، در سال ۲۰۰۶ به شکل کنونی درآمد. این لایحه ضرورتاً به ایجاد کتابخانه و کمیته خط‌مشی کتابداری و اطلاع‌رسانی تحت نظارت رئیس جمهور تمرکز دارد. طرح توسعه جامع کتابخانه‌ها، تعیین کتابخانه‌های عامل محلی، تعریف نقش کتابخانه‌ها در برطرف کردن شکاف دیجیتالی، و کمک به اجرای طرح توسعه جامع کتابخانه‌ها در این لایحه اجباری شده است.

- تصویب لایحه ارتقاء فرهنگ مطالعه

براساس آنچه که در تاریخچه نهضت مطالعه گره آمده، زمانی که مردم در شرایط سختی به سر می‌بردند، افرادی که در هدایت جامعه یا گروه‌های نخیه اجتماعی نقش رهبری داشتند، به نیروهایی ملحق شدند که تلاش‌های ارتقاء مطالعه را برعهده گیرند. برای مثال، در دهه ۱۹۲۰، هنگامی که گره تحت قوانین استعماری ژاپن بود، جوانان تحصیل‌کرده در شهرها به مناطق روستایی رفتند تا از طریق اجرای آموزش‌های مربوط به ارتقاء مطالعه و سواد، هویت ملی را حفظ نمایند. در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، هنگامی که سرانه تولید ناخالص ملی فقط به ۶۰ دلار می‌رسید، کتابخانه‌های کوچک در روستاها، توسط بخش خصوصی و تلاش‌های ارتقاء ملی مطالعه دانش‌آموزان - که به وسیله وزارت آموزش و پرورش سازماندهی شده بود-

ایجاد شد. بعدها نهضت موج مطالعه، که در سال ۱۹۹۵ توسط دولت اجرا شده، منجر به پایه‌ریزی لایحه ارتقاء فرهنگ مطالعه در سال ۲۰۰۶ شد. لایحه جدید موارد زیر را شامل می‌شود: اجباری نمودن تهیه طرح اساسی ارتقاء فرهنگ مطالعه، ایجاد کمیته ارتقاء مطالعه، ملزم کردن دولت‌های محلی و مرکزی جهت فراهم کردن آموزش مطالعه برابر، و تعریف نقش‌هایی که جوامع، مدارس و حتی شرکت‌ها در ارتقاء مطالعه دارند.

- تصویب لایحه ارتقاء کتابخانه مدرسه

لایحه ارتقاء کتابخانه مدرسه، قوانین و مقررات ایجاد، عملکرد و کمک به کتابخانه‌های مدارس را توصیف می‌کند. این لایحه همچنین شامل حمایت‌های قانونی و نهادی، مانند تأمین بودجه برای کتابخانه مدرسه، تهیه طرح اساسی ارتقاء کتابخانه، تعیین کتابدار برای مدرسه و ساخت یک شبکه کتابخانه‌ای است.

۲. حمایت از مطالعه و خط‌مشی ارتقا

- تهیه و اجرای طرح جامع توسعه کتابخانه

طرح جامع توسعه کتابخانه، که در دهه ۱۹۹۰ از نهضت مطالعه ملی الهام گرفته بود، در سال ۲۰۰۳ توسط دولت منتشر شد. اهداف اصلی آن افزایش دسترسی همگانی به کتابخانه، توسعه مجموعه‌ها، ارائه خدمات کتابخانه‌ها برای کاربران، و ارتقاء مطالعه است. در سال ۲۰۰۶ لایحه کتابخانه مورد بازنگری قرار گرفت تا این طرح را به شیوه‌ای اثربخش اجرا نماید. همچنین طرح جامع دیگری نیز برای توسعه کتابخانه، که انواع مختلف کتابخانه‌ها را تحت پوشش قرار می‌دهد، در سال ۲۰۰۹ تهیه شد. طرح‌های جامع اول و دوم توسعه کتابخانه، به‌عنوان مهم‌ترین نیروی محرکه توسعه نظام کتابخانه‌ای گره ایفای نقش نمودند.

- طرح جامع تجدید حیات کتابخانه‌های مدارس

وزارت آموزش، علوم و فناوری تلاش‌هایی به عمل می‌آورد تا

مدارس را به تأمین نیازهای دانش آموزان و حمایت از خودآموزی با تمرکز بر مطالعه از طریق روزآمدسازی هفتمین برنامه درسی ملی آموزش تشویق کند. این وزارتخانه اقداماتی را برای احیای کتابخانه‌های مدارس به شرح زیر به عمل آورد: بسط و توسعه کتابخانه‌های مدارس و مجموعه‌های آن، اجرای برنامه‌های مختلف کتابخانه‌ها، جذب پرسنل کتابخانه‌ها که در طرح جامع سال ۲۰۰۳ تجدید حیات کتابخانه‌های مدارس توصیف گردیده است. در نتیجه، هر کتابخانه دارای محیط‌های پیشرفته بوده و بیشتر مدارس کتابخانه‌های جدیدی دارند.

- خط‌مشی‌های ارتقاء مطالعه

خط‌مشی‌های ارتقاء مطالعه، تحت عنوان لایحه ارتقاء مطالعه بیان شده است. ایده‌های اصلی این لایحه عبارتند از:

- محیط مطالعه: ایجاد یک محیط مطالعه دلخواه در منازل، کودکانستان‌ها، مدارس و جوامع؛
- ترویج عادت‌های مطالعه: توسعه و توزیع برنامه‌های مطالعه مادام‌العمر؛
- انجام نهضت‌های مطالعه: ایجاد نهضت‌های مطالعه از طریق استفاده از کانال‌های رسانه‌ای مختلف؛
- برنامه‌های مطالعه برای اقشار فقیر: اجرای برنامه‌هایی برای افراد معلول، شهروندان مسن، زندانیان و خانواده‌های چندفرهنگی.

۳. بهبود زیرساخت کتابخانه‌ای

یکی از پیشرفت‌های چشمگیر در نظام کتابخانه‌ای کشور گره، از طریق بازنگری لایحه کتابخانه، طرح توسعه جامع نظام کتابخانه‌ای، که در سال ۲۰۰۳ و ۲۰۰۹ صورت گرفت، و نیز طرح جامع تجدید حیات کتابخانه‌های مدارس، به وجود آمد.

جدول ۱. تعداد کتابخانه‌ها

سال	کتابخانه‌های عمومی	سال	کتابخانه‌های مدارس	سال	کتابخانه‌های کوچک
۲۰۰۱	۴۳۶	۲۰۰۲	۸۱۰۱	۲۰۰۵	۱۳۰
۲۰۱۰	۷۴۸	۲۰۱۰	۱۰۹۳۷	۲۰۰۸	۳۳۲۴

جدول ۲. تعداد مجموعه‌ها در کتابخانه‌های عمومی و مدارس

		سال ۲۰۰۲	سال ۲۰۰۶	سال ۲۰۰۹
کتابخانه‌های عمومی	تعداد مجموعه‌ها	۳۰.۹۷	۴۹.۳۴ میلیون	۶۲.۵۶ میلیون
	تعداد کتاب به ازای هر فرد	۰.۶۴	۱.۰۱	۱.۲۶
کتابخانه‌های مدارس	تعداد مجموعه‌ها	۴۸.۷۳ میلیون	۷۲.۰۲ میلیون	۱۱۴.۸۹ میلیون
	تعداد کتاب به ازاء هر دانش‌آموز	۵.۵	۹.۵	۱۵.۴

جدول ۳. تعداد کتابداران در کتابخانه‌های عمومی و مدارس

		سال ۲۰۰۲	سال ۲۰۰۶	سال ۲۰۰۹
کتابخانه‌های عمومی	تعداد کتابداران	۱۹۱۸	۲۵۶۰	۳۰۵۲
	تعداد کاربر به ازاء هر کتابدار	۲۵۰۵۱	۱۹۱۷۳	۱۶۳۰۸
کتابخانه‌های مدارس	تعداد کتابداران مدارس	۱۶۴	۴۲۴	۶۸۲
	درصد مدارس دارای کتابدار	٪ ۲	٪ ۴.۲	٪ ۶.۲

پیشرفت‌های صورت گرفته در نظام کتابخانه‌ای، به میزان مراجعه و مطالعه کمک شایانی نموده است. «آمار ملی مطالعه سال ۲۰۱۰»^۱، که توسط وزارت فرهنگ، ورزش و گردشگری منتشر شد، نشان داد که در مقایسه با

1. National Reading Statistics 2010

سال قبل، میزان مطالعه بزرگسالان با ۲.۶ درصد افزایش به ۲۹.۲ درصد و میزان مطالعه دانش‌آموزان با ۱۲.۶ درصد افزایش به ۶۵ درصد در سال ۲۰۱۰ رسیده است. به‌ویژه اینکه، از سال ۲۰۰۲، هم‌زمان با افزایش تدریجی تعداد کتابخانه‌ها و نیز تعداد مجموعه‌ها، حضور دانش‌آموزان ابتدایی و راهنمایی در کتابخانه‌ها بالاترین رتبه را به خود اختصاص داده است. علاوه بر آن، کتابخانه‌های عمومی و کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان^۱، برنامه‌های مطالعه زیادی را ارائه داده و مدارس نیز اهمیت مطالعه را ترویج نموده‌اند.

تلاش‌ها و نتایج ارتقاء مطالعه کتابخانه‌ای

۱. کتابخانه ملی گره (کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان)

به‌عنوان یک کتابخانه عامل، کتابخانه ملی گره به کتابخانه‌های عمومی سراسر کشور کمک می‌نماید تا خدمات بهتر و برنامه‌های ارتقاء مطالعه مناسب‌تری ارائه دهند. در سال ۲۰۰۶، کتابخانه ملی گره به‌منظور ارائه خدمات بهتر به کودکان و نوجوانان، کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان را تأسیس کرد. یکی از اهداف اصلی کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان توسعه برنامه‌های جدید ارتقاء کیفیت مطالعه برای کودکان و نوجوانان و گسترش این برنامه‌ها در کتابخانه‌های عمومی و نیز کتابخانه‌های مدارس است. موارد زیر برنامه‌های اصلی مطالعه می‌باشد که توسط کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان به اجرا درمی‌آید:

- کتابخوانی به‌وسیله کتابخانه

این برنامه برای ارتقاء سطح مطالعه در میان کودکان فقیر ۹۰ کتابخانه عمومی سراسر کشور گره طراحی شده است. کتابداران و مربیان یک‌بار در هفته از مراکز خیریه کودکان و یا مراکز مراقبت از کودکان بازدید می‌کنند،

مراکزی که در آن برنامه‌های مطالعه و فعالیت‌های پس از مطالعه^۱ برای کودکان نیازمند اجرا می‌شود. کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان سالانه به میزان ۳۵۰۰ دلار بودجه در اختیار این کتابخانه‌ها قرار می‌دهد. بخش اعظم این بودجه صرف خرید کتاب و استخدام مربیان می‌شود. این برنامه به کودکان فقیر کمک می‌کند تا عادت‌های مطالعاتی خود را تقویت نموده و رؤیاهایشان را در کتابخانه پرورش دهند. همچنین این برنامه برای از بین بردن دور باطل فقر - از طریق ارائه فرصت‌های آموزشی بیشتر و توسعه مهارت‌های مطالعه و باسوادسازی کودکان - به کار می‌رود. به‌خاطر اینکه این بچه‌ها از خانواده‌هایی با درآمد پایین هستند، در کلاس دچار عقب‌ماندگی می‌شوند و برای توسعه زبان مشکلاتی دارند. همچنین آنها می‌خواهند بعضی از مشکلات را بسیار سخت و وحشتناک جلوه دهند. در وهله اول اجرای برنامه، دانش‌آموزان علاقه چندانی به کتابداران و مطالعه نشان نمی‌دادند. ولی، با گذشت زمان، به تدریج تغییر کرده و نسبت به مطالعه اعتماد به نفس به دست آوردند و از زندگی در مدرسه لذت می‌برند. با خوشبین‌تر شدن تدریجی آنها، مهارت‌های اجتماعی شان نیز پیشرفت کرد. شواهدی از کودکان شرکت‌کننده:

وقتی اولین بار مطالعه‌درمانی را شنیدم، احساس کردم که کار احمقانه‌ای است، زیرا من بیمار نبودم. هنگامی که پرسیدم «چرا من باید مورد مطالعه‌درمانی قرار بگیرم؟» کتابدار گفت: «مطالعه‌درمانی برای وسیع‌تر کردن افق دید تو خوب است و ذهن تو را تحریک و تشویق می‌کند.» ما با هم مطالعه می‌کنیم و برخی فعالیت‌های مفرح انجام می‌دهیم. هنگامی که در ابتدا فعالیت‌های کلاسی را شروع کردم، خوشم نیامد. مربیِ روخوانی کتاب با من بسیار صبور بود. این بود که علاقه من به مطالعه

۱. این فعالیت‌ها می‌تواند شامل بحث و گفتگو راجع به کتاب، بحث در خصوص شخصیت‌های داستان و ... باشد (مترجم)

به تدریج بیشتر شد. آنچه که بیشتر از هر چیز در طول این برنامه مرا به خود علاقه مند کرد، این بود که نحوه زندگی افراد معلول را تجربه کنم. من با آنها اظهار همدردی نموده و به چالش‌ها و مشکلات پیش روی آنها پی بردم. هم‌اکنون خودم را نسبت به مطالعه بسیار علاقه‌مند می‌بینم و احساس می‌کنم اعتماد به نفس بیشتری دارم. قبلاً از مطالعه و خواندن با صدای بلند در کلاس می‌ترسیدم اما اکنون از خواندن با صدای بلند لذت می‌برم. قبل از اینکه در برنامه مطالعه شرکت کنم، نه از مطالعه خوشم می‌آمد و نه به کتابخانه می‌رفتم. اکنون من یک شخص کاملاً متفاوتی هستم. من عاشق مطالعه هستم و اجتماعی‌تر و با اعتماد به نفس‌تر شده‌ام.

در ابتدا هنگامی که در کلاس‌های مطالعه شرکت می‌کردم، بسیار عصبی می‌شدم. به زودی مهارت‌های خواندن من بسیار پیشرفت کرد و کتاب‌های جالب زیادی را به دست آوردم. همچنین، توانستم مطالعه را در مدرسه و خانه ادامه بدهم. من علاقه‌ای به مطالعه نداشتم. احساس می‌کردم که خسته‌کننده است. این برنامه باعث شد تا از مطالعه لذت ببرم. من به ویژه نگارش خلاصه و نقد کتاب‌ها را به همراه معلم دوست دارم. او کلماتی را که نمی‌دانستم با مهربانی توضیح داد. اکنون دامنه واژگان من بسیار بیشتر شده است.

این برنامه منجر به ایجاد تغییرات مثبت زیادی در کودکان فقیر می‌شود و نیز به عنوان فرصتی برای کتابداران به حساب می‌آید تا شغلشان را از یک جنبه متفاوت بنگرند. آنها به کاربرانی که به کتابخانه می‌آیند به عنوان مشتری خود نگاه می‌کنند، اما اکنون آنها مردمی را می‌بینند که - به عنوان یک گروه عمده دیگر از مشتریان - در دسترسی به کتابخانه با مشکل مواجه هستند. وقتی که کتابداران مشاهده کردند که کلاس مطالعه چگونه

کودکان را متحول کرده، دوباره به اهمیت مطالعه پی بردند و فهمیدند که شغلشان چقدر مفید است. اگرچه کتابخانه‌ها نمی‌توانند بودجه خود را از کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان به دست بیاورند، اما تمایل دارند که بودجه این برنامه را برای ادامه آن داشته باشند.

– ماجرای کتابخانه در ارتباط با عاشقان مطالعه^۱ ۱۳ تا ۱۸ ساله

دانش‌آموزان دبیرستانی و راهنمایی که در سنین جوانی از مطالعه لذت می‌برند هنگامی که با موضوعات زیادی برای مطالعه و نیز تکالیف سنگین درسی روبرو می‌شوند، مطالعه در کتابخانه را دشوار می‌یابند. برنامه‌ای که برای ارتقاء مطالعه در میان دانش‌آموزان دبیرستانی و راهنمایی طراحی شده بود، ابتدا توسط کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان ایجاد شد و سپس در بین کتابخانه‌های مدارس سراسر کشور گسترش یافت.

نوجوانان علاقه‌مند به مطالعه نقش چشمگیری در توسعه فهرست کتاب‌های پیشنهادی برعهده دارند و کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان پوستر فهرست کتاب‌های خواندنی را با عنوان «نقشه ماجراجویی کتابخانه‌ای توسط افراد علاقه‌مند به مطالعه ۱۳ تا ۱۸ ساله، با استفاده از کارت‌های تهیه شده توسط نوجوانان» تولید نمود. ورود و مشارکت نوجوانان به این کار، علاقه آنها را به کتاب‌ها برانگیخت و برای آنها بسیار جذاب و خوشایند بود. با در نظر گرفتن اینکه نوجوانان بیش از والدین، معلمان، و کتابداران از همسالان خود تأثیر می‌پذیرند، این برنامه با مشارکت دانش‌آموزان تهیه و اجرا گردید. دانش‌آموزان بسیار علاقه‌مند به مطالعه که ۸۰۰ نفر و بسیار مشتاق به خواندن و مطالعه بودند، انتخاب شدند تا براساس ۹ درون مایه، نظیر «آینده من»، «رابطه جنسی و عشق»، «دوستان»، «سیاره من، زمین»، «معنی خانواده»، «اسرار حیات»، و «هر چیزی که ما انجام می‌دهیم، هنر است»، موضوعاتی که نوجوانان به آنها علاقه

دارند، کتاب‌هایی را برای دوستانشان توصیه کنند. ارتباط برخط^۱ به اجرا درمی‌آید تا تعامل بین شرکت‌کنندگانی که نقد کتاب‌ها را به یکدیگر ارسال می‌کنند یا برنامه‌هایی را پس از مطالعه به اشتراک می‌گذارند، بهبود یابد. سالانه ۴۰ مدرسه راهنمایی و دبیرستانی برای اجرای این برنامه انتخاب می‌شوند و حدود ۲۰۰۰ دلار برای حمایت مالی توسط کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان به هر مدرسه اختصاص داده می‌شود. نصف این بودجه به خرید کتاب اختصاص می‌یابد و بقیه آن صرف اجرای برنامه‌های مختلف مطالعه می‌شود.

این برنامه به خلق محیط مطالعاتی داوطلبانه در زندگی روزانه جوانان و ارتقاء اهمیت کتابخانه‌های مدارس کمک کرده است. تعداد زیادی از کتابداران و معلمان مدارس، با بهره‌گیری از فهرست کتاب‌های پیشنهادی، به دانش‌آموزان مشاوره مطالعاتی ارائه می‌دهند. همچنین، این برنامه به کتابخانه‌های مشارکت‌کننده اجازه می‌دهد تا ذهنیت و پندار خود را بهبود بخشند، تا اینکه دانش‌آموزان بیشتر و بیشتری را به کتابخانه جذب نمایند.

– توسعه و عرضه محتوای مطالعاتی به خانواده‌های چندفرهنگی

گره خود را از یک جامعه همگن و متجانس به یک جامعه چندفرهنگی تبدیل نموده است، زیرا تعداد زیادی از کارگران مهاجر خارجی در گره صاحب شغل شده‌اند و ازدواج بین‌المللی در این کشور یک مسئله معمول می‌باشد. اغلب دیده می‌شود کودکانی که از مادران خارجی متولد می‌شوند در توسعه گفتار و زبان خود به زحمت می‌افتند و در کلاس عقب می‌مانند و تمایل پیدا می‌کنند به اینکه در خود فرورفته و خشن‌تر شوند. در قبال این عقب ماندن در کلاس، کتابخانه‌ها باید خدماتی را برای کودکان چندفرهنگی فراهم نمایند، تا آنها بتوانند سطح سواد و مهارت‌های خواندن خود را بهبود بخشند. همراه با دانشگاه ویسکانسین در

میواکی^۱، کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان نیز کتاب‌هایی با محتوای قصه‌گویی و دی‌وی‌دی‌هایی را تولید و آنها را در بین کتابخانه‌های عمومی و مراکز فرهنگی توزیع نمود تا این کتابخانه‌ها و مراکز، بهتر بتوانند به کاربران چندفرهنگی خدمت نمایند. کتاب‌های تصویری گُره با محتوای قصه‌گویی، به انگلیسی ترجمه شدند و سپس دوباره به پنج زبان عمده قومی در گُره نظیر ویتنامی، تایلندی، مغولی و چینی ترجمه گردیدند. سرانجام آنها به دی‌وی‌دی‌های قصه‌گویی کارتونی تبدیل شدند تا بچه‌ها را بیشتر درگیر و مشغول نمایند. تاکنون ما ۱۵۰ محتوای قصه‌گویی را ایجاد کرده ایم و در نظر داریم تا ۱۳۰ محتوای دیگر تهیه کنیم. این مفاهیم و محتواها در وبسایت کتابخانه به صورت رایگان موجود است.

– کلاس ملی مطالعه در کتابخانه عمومی

کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان «دستورنامه مطالعه کلاسی» را تدوین کرد و آن را در کتابخانه‌های عمومی سراسر کشور پخش نمود تا آنها بتوانند این برنامه را به شیوه‌ای مؤثرتر اجرا کنند. کتابخانه، کارگاه کلاس مطالعه را برای کتابداران کودکان به صورت رایگان دوبار در سال برگزار می‌نماید تا به حرفه‌ای شدن کتابداران کمک کند. از سال ۲۰۱۰، پوستره‌های ترویجی تهیه شده و در کتابخانه‌های عمومی توزیع شد و جوایز مدیر اجرایی کتابخانه ملی گُره^۲ و نیز جوایز مدیر کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان^۳ به دانش‌آموزانی که کلاس مطالعه را با نتایج عالی تکمیل نموده‌اند، اهداء می‌گردد. همچنین جوایز وزارت فرهنگ، ورزش، و گردشگری به ۳۰ نفر از رهبران و راهنمایان عالی نظیر کتابداران، معلمان یا کارشناسان مربوط که رهبری قوی از خود به نمایش گذاشته باشند، اعطاء می‌شود. تعداد کتابخانه‌هایی که در کلاس ملی مطالعه کتابخانه عمومی شرکت می‌کنند، هر ساله در حال افزایش است.

1. University of Wisconsin, Milwaukee

2. Chief Executive of the National Library of Korea Awards

3. Director of the National Library for Children and Young Adults Awards

۲. کتابخانه‌های عمومی

همانند اکثر کشورها، نظام کتابخانه عمومی در کشور گره نقشی کلیدی در ارتقاء مطالعه ساکنین محلی ایفا می‌کند. به خاطر اینکه کودکان و نوجوانان بیش از ۵۰ درصد کل کاربران کتابخانه‌ها را تشکیل می‌دهند، کتابخانه‌های عمومی برنامه‌های مختلف ارتقاء مطالعه نظیر شروع کتابخوانی، قصه‌گویی، نمایش کتاب‌ها، باشگاه‌های کتاب، کلاس‌های مطالعه و غیره را برای این گروه‌ها در طول تعطیلات تابستان و زمستان اجرا می‌کنند. اخیراً کتابخانه‌های عمومی برنامه‌های مطالعه مرتبط با موضوعات درسی نظیر مطالعه و مقاله‌نویسی، کلاس فلسفه، باشگاه مطالعه انگلیسی، آموزش زبان چینی، ژاپنی پایه، داستان ریاضی، کلاس علوم و غیره را برگزار کرد. این برنامه‌ها برای بهبود عملکرد آموزشی بچه‌ها و تشویق آنها به خواندن طراحی گردید.

۳. کتابخانه‌های مدارس

وزارت آموزش، علوم و فناوری برای ایجاد یک محیط مطالعاتی در سال ۲۰۰۸ «طرح تجدید حیات کتابخانه مدارس» و در سال ۲۰۰۹ «طرح‌هایی برای ارتقاء آموزش مطالعه مدرسه‌ای و کتابخانه» را پیشنهاد کرد تا مدارس تأکید بیشتری بر آموزش مطالعه داشته باشند. از آن زمان به بعد، مدارس از عملکرد باشگاه‌های کتاب برای معلمان، دانش‌آموزان و حتی والدین پشتیبانی می‌کنند، مشاوره‌هایی در زمینه مطالعه برای دانش‌آموزان با مهارت‌های مطالعه پایین ارائه می‌دهند، برنامه‌های مطالعه درمانی اجرا می‌کنند، و به برگزاری نشست‌های آموزش مطالعه یا نشست‌های کتابخانه مدارس کمک می‌نمایند. این گونه تلاش‌ها و سیاست‌های آموزشی برای ارج نهادن به مطالعه و یادگیری خودجوش، تغییرات زیادی را در کلاس‌های درسی به ارمغان آورده است. هر مدرسه نسبت به اجرای برنامه مطالعه بر اساس مهارت‌های درک مطلب دانش‌آموزان اقدام کرده و برنامه

«ده دقیقه مطالعه صبحگاهی» را اجرا می‌کند. بنابراین دانش‌آموزان ده دقیقه فرصت دارند تا هر روز قبل از شروع کلاس به مطالعه بپردازند. این برنامه، معرفت مطالعه را در بین دانش‌آموزان و معلمان افزایش داده و آنها را به کتابخانه‌های مدارس علاقه‌مند می‌سازد و همین امر به تقویت نقش کتابخانه‌ها منجر می‌شود. آموزش شیوه مطالعه دانش‌آموزان را بر می‌انگیزد تا فعال‌تر مطالعه کنند و مثبت‌تر شوند. تحت لوای «طرح‌های جامع برای پیشرفت آموزش خواندن و کتابخانه‌های مدارس»، که به وسیله وزارت آموزش، علوم، و فناوری در سپتامبر ۲۰۰۹ منتشر گردید، دانش‌آموزان تشویق می‌شوند تا برای کسب لذت بخوانند، دیدگاه‌هایشان را آزادانه بیان کنند و تفکر انتقادی، خلاقیت، استدلال و منطق خود را تقویت نمایند. این مسئله در خلق مدرسه‌ای که در آن مطالعه ارزشمند است، بسیار اثربخش بوده است.

۴. نتایج ارتقاء مطالعه

آمار ملی مطالعه در سال ۲۰۱۰ نشان می‌دهد که ارتقاء مطالعه و تلاش برای توسعه کتابخوانی، که از سال ۲۰۰۰ توسط دولت و بخش خصوصی صورت می‌گیرد، سرانجام به نتیجه رسیده است. براساس آمارها می‌توان نتیجه گرفت که مراجعه بزرگسالان به کتابخانه‌ها در مقایسه با سال قبل ۲/۶ درصد افزایش یافت درحالی که توسط دانش‌آموزان ابتدایی و راهنمایی با ۱۲/۶ درصد افزایش به ۶۵/۱ درصد رسید. میزان مطالعه کودکان و نوجوانان، بعد از آمارگیری‌هایی که برای اولین بار در سال ۱۹۹۳ انجام شد، بالاترین سطح را ثبت کرد. عوامل اصلی نهفته در پشت این افزایش، عبارتند از: محیط توسعه‌یافته کتابخانه کودکان شامل بخش کودکان نوسازی شده در کتابخانه‌های عمومی و ساخت کتابخانه‌های بیشتر برای کودکان و نیز کتابخانه‌های کوچک. همچنین، برنامه مطالعه صبحگاهی یک عامل یاری‌رسان دیگر است. بیش از نصف همه مدارس دبیرستانی و

راهنمایی که برنامه مطالعه صبحگاهی را انجام می دهند، دانش آموزانی که در این برنامه شرکت دارند، در هر نیم سال ۲۰/۳ کتاب مطالعه می کنند. این در حالی است که آنهایی که شرکت نمی کنند، فقط ۱۱/۸ کتاب می خوانند. این به روشنی تأیید می کند که برنامه مطالعه صبحگاهی در توسعه عادت های مطالعاتی کودکان و تشویق آنها به مطالعه خیلی مؤثر بوده است. وقتی خانواده، مدرسه و کتابخانه به این نیروها ملحق می شوند و سهم خود را در تأمین محیط بهتر مطالعه ادا می کنند، می توانیم مطالعه کودکانمان را ارتقاء بخشیم.

نتیجه گیری

در جامعه دانش محوری که نه تنها رقابت فردی، بلکه رقابت ملی نیز از طریق دانش و اطلاعات شدیدتر می گردد، مسئولیت سنگینی برای رقابت ملی برعهده کتابخانه ها محول است. کتابخانه ها باید محیط مطالعه مناسبی را برای کاربرانی که به کتابخانه می آیند و نیز آنهایی که در دسترسی به کتابخانه با مشکلاتی روبرو هستند، فراهم نمایند تا دسترسی برابر به کتابخانه برای همگان فراهم شود و همگان رؤیاهایشان را تقویت نموده و آینده شان را در کتابخانه مجسم نمایند. وقتی که کتابی با عنوان «یادگیری معجزه آسا در کتابخانه» در سال ۲۰۰۵ منتشر گردید، این برای جامعه گره، که در آن خانواده ها هزینه هنگفتی را برای آموزش خصوصی صرف می کردند، چیز شگفته انگیزی بود. نویسنده در این کتاب درباره این تجربه اش صحبت می کرد که چگونه وی توانسته است با موفقیت، کودکانش را بدون هیچ کمکی از آموزش خصوصی و بلکه با بهره بردن از کتابخانه آموزش دهد. وی به پاریس رفت تا با دختر شش ساله اش، که یک کلمه هم فرانسوی نمی دانست، به مطالعه تاریخ هنر بپردازد. دختر او ۱۸ ماه بعد از شرکت در برنامه قصه گویی روزانه ای که توسط یک کتابدار

عمومی در پاریس اجرا می‌شد، توانست زبان فرانسه را به‌طور کامل بفهمد. وی بعد از بازگشت به گُره، دومین دختر خود را، که تلاش می‌کرد به‌زبان گُره‌ای صحبت کند، به کتابخانه عمومی برد و برای او کتاب خواند. بعدها با مشکلات اندکی، دخترش زبان گُره‌ای را فراگرفت. بعد از تجربه موفقیت‌آمیز زبان در کتابخانه، حتی برای یادگیری ریاضی دخترانش، به‌جای دادن کتاب کار ریاضی به آنها، از آنها خواست تا کتاب‌های ریاضی مربوط به کودکان را بخوانند که برای فهم نظریه‌های ریاضی خوب است. نویسنده ادعا می‌کند که مطالعه، به‌تنهایی می‌تواند بهترین معلم باشد و می‌توان هر موضوع مدرسه را از طریق خواندن کتاب‌های مرتبط با آن موضوع، یاد گرفت. او همچنین، کتابخانه را به‌عنوان یکی از بهترین نهادهای آموزشی که به منابع و ابزارهایی مجهز شده، مورد ستایش قرار داد. اگر دانش‌آموزان به‌صورت بهتری از کتابخانه استفاده کنند، دیگر نیازی به آموزش‌های خصوصی گران‌قیمت نخواهند داشت. تلاش‌های دولت برای گسترش کتابخانه‌ها و بهبود خدمات کتابخانه‌ای در طول ده سال گذشته و امتحان ورودی دانشگاه‌های ما و برنامه‌های مدارس، که تأکید بیشتری بر خواندن و یادگیری خودجوش دارد، سرانجام کودکان و نوجوانان را برانگیخت تا بیشتر مطالعه کنند. منطقی است اگر بگوییم که عملکرد بالای آموزشی دانش‌آموزان گُره‌ای و کسب رتبه دوم در برنامه ارزیابی بین‌المللی دانش‌آموزان کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (او ای سی دی)^۱ در سال ۲۰۱۰، یک‌شبه به‌دست نیامده است.

۱. او ای سی دی (OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development)

سازمانی است بین‌المللی دارای ۳۴ عضو، برآمده از کشورهای توسعه‌یافته که در سال ۱۹۴۸ تحت عنوان سازمان همکاری اقتصادی اروپا تأسیس شد. در سال‌های بعد اعضای غیراروپایی نیز به این سازمان پیوستند و در سال ۱۹۶۱ در اجلاسی با تصویب آیین‌نامه جدید در زمینه توسعه و اقتصاد، نام سازمان را نیز به سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه تغییر دادند. مقرر این سازمان در شهر پاریس واقع است (منبع: ویکی‌پدیا) (مترجم).

منابع

- 2009-2013 Comprehensive Development Plan for the Library. Seoul: Library and Information Policy Committee, 2008.
- Ji Sook Jang. Research on the Basic Collection Development for Children's Libraries. Seoul: National Library for Children and Young Adults, 2008.
- Korean Library Association. Korean Library Yearbook of 2009. Seoul: Korean Library Association, 2009.
- Kuem Sook Hwang. Research on the Advancement of Reading Promotion for Children and Young Adults. Seoul: National Library for Children and Young Adults, 2010.
- Mi Kyung Cha. Development of the Continuing Education to Strengthen Professionalism among Children's Librarians. Seoul: National Library for Children and Young Adults, 2010.
- National Library for Children and Young Adults. 'Library Service Council for Children Workshop 2010' Sourcebook. Seoul: National Library for Children and Young Adults, 2010.
- National Library for Children and Young Adults. 'Youth Reading Program Management Casebook: Library Adventure by Bookworms Aged 13 to 18'. Seoul: National Library for Children and Young Adults, 2010.
- Sook Hyeun Lee. Children's Librarian: Core Engine in Developing Public Libraries in the Journal of the Indian Section of IBBY Writer and Illustrator. International Conference of Libraries in New Delhi, 2010.
- Yunkeum Chang. Operations Assessment and Strategic Planning for the National Library for Children and Young Adults. Seoul: National Library for Children and Young Adults, 2010.

